

se af naturressourcer og støtte til naturbevaring; bæredygtig udvikling af byer gennem forebyggelse og begrænsning af forurening af luft, vand og jord samt fremme af bæredygtig energi-anvendelse.

Der har i perioden 1993-97 været bevilget en tilsagnsramme på i alt 1.373 mill.kr. til MIKA-miljøbistand til ulandene fordelt med 1.106 mill.kr. til Danced og 267 mill.kr. til Danida.

For at sikre fokusering af MIKA-miljøbistanden til ulandene er den begrænset til fem lande i Sydøstasien og elleve lande i det sydlige Afrika. Endvidere er der fastlagt en arbejdsdeling, således at Danced fortrinsvist varetager miljøbistanden til de mere velstillede ulande, mens Danida varetager miljøbistanden i de fattigste ulande.

MI-rammen yder endvidere bidrag til nye danske indsatser i de globale miljøprogrammer, som administreres af Danida. Bidragene har især været anvendt til projekter forvaltet af FN-organisationer og NGO'er til opfølgning på de internationale miljøkonventioner og andre aktiviteter.

Danced har iværksat tre evalueringer vedrørende den indledende indsats i Sydøstasien. Generelt konstateres, at kravet til en hurtig opstart af Danced-programmet medførte, at programmet blev meget dansk styret, og at de første projekter ikke fik det tilstræbte lokale ejerskab. På trods heraf vurderes nytten af miljøbistanden generelt positiv. Evalueringerne er oversendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg og Folketingets Udenrigsudvalg. Miljø- og Energiministeriet vil bl.a. på baggrund af evalueringerne udarbejde en separat redegørelse til Folketinget om den videre udbygning af Danceds miljøbistand til udviklingslandene.

Danidas bilaterale MIKA-miljøbistand er fortsat så ny, at det endnu ikke har været hensigtsmæssigt at iværksætte evalueringer. Udover MIKA-miljøbistanden yder Danida også miljøbistand til ulandene over ulandsrammen. Udenrigsministeriet vil udarbejde en separat redegørelse til Folketinget om miljøbistanden under ulandsrammen.

I delstrategien for miljøindsatser til beskyttelse af det arktiske miljø (1994) er indsatsen til Arktis fastlagt. Indsatsen varetages af Miljøstyrelsen under inddragelse af Det grønlandske Hjemmestyre, en række organisationer og et rådgivende udvalg. Målsætningen for miljøindsatsen i Arktis er at bidrage til forbedringer af miljø-situationen i Arktis. Der har i perioden 1993-97 været afsat en tilsagnsramme på ca. 82 mill.kr.

til miljøindsatsen. Indsatserne har bl.a. været rettet mod overvågning og bekæmpelse af grænseoverskridende forurening samt til fremme af miljøbevidstheden.

2.3. Forbrug og opsparring på MI-rammen

På de enkelte hovedområder under MI-rammen er der sideløbende med væksten i rammen generelt sket en vis opsparring af uforbrugte tilsagn og udbetalingsbevillinger.

Der er en række årsager til opsparringerne, som varierer, bl.a. efter om indsatsen sker i Østeuropa eller i ulande. Årsagerne kan f.eks. være: forsinkelser som følge af anvendelse af udbud, den politiske udvikling i modtagerlandene, absorptionsproblemer såvel administrativt som finansielt i modtagerlandene, forsinkelser i projektstart grundet leverandørsvigt, praktiske problemer mv. Der har også været tendens til en ufuldstændig anvendelse af det flerårige tilsagnssystem. Typisk har der været tale om urealistisk budgettering med for store udbetalinger i de første år af et program i forhold til de faktiske udbetalinger.

2.4. Katastroferammen 1993-1997

I betænkning 1252 om Danmarks internationale indsats (1993) blev det bl.a. forudsat, at »I lyset af den meget betydelige flygtningetilstrømning anvendes katastrofemidlerne til medfinansiering af præasyludgifterne. Anden katastrofeindsats vil senere også kunne søges dækket indenfor rammen, når den er udbygget.«

Der har i perioden 1993-97 været bevilget 3.405 mill.kr. til KA-rammen, hvoraf hovedparten er medgået til finansiering af flygtningeindsatsen. Et af formålene med at lade KA-rammen finansiere flygtningeudgifterne var at aflaste ulandsrammen for præasyludgifterne - der ifølge internationale regler regnes som ulandsbistand. Der er således sket en løbende overførsel af præasyludgifterne fra ulandsrammen til KA-rammen, herved er frigjort midler under ulandsrammen til egentlig udviklingsbistand i ulandene.

Ud over medfinansieringen af flygtningeudgifterne har KA-rammen finansieret indsatser vedr. frivillig tilbagevenden til det tidligere Jugoslavien for personer med midlertidig opholdstilladelse i Danmark, genopbygningsbistand til Bosnien-Hercegovina samt katastrofeindsats efter de voldsomme oversvømmelser i Østeuropa i 1997.